

WO.053.5.2025.SB

Kraków, 18 marca 2025 r.

Pani

Dotyczy: interwencji w sprawie lokalizacji punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w gminie Czernichów

Szanowna Pani,

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie (dalej „Regionalny Dyrektor”) nie może zająć się sprawą przedstawioną przez Panią.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska wykonuje zadania z zakresu ochrony środowiska, nie posiada jednak kompetencji nadzorczych nad innymi organami administracji i nie może kontrolować wykonywania zadań przez te organy.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach, w tym zapewnienie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, należy do obowiązkowych zadań własnych gminy¹. Każda gmina ma obowiązek utworzyć co najmniej jeden stacjonarny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (dalej „PSZOK”), samodzielnie lub wspólnie z inną gminą lub gminami. Lokalizację PSZOK określa gmina zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku – w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Gmina ma prawo do samodzielnego kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, dlatego sama ustala przeznaczenie terenu gminy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego². To prawo jest ograniczone wyłącznie przepisami prawa, które nakazują uwzględnienie m.in.:

- 1) wymagań ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- 2) potrzeby zrównoważonego rozwoju;
- 3) wymagań ochrony środowiska;

¹ Art. 3 ust. 1 i 2b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399 i 1717).

² Art. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907 i 1940).

- 4) walorów architektonicznych i krajobrazowych oraz walorów ekonomicznych przestrzeni;
- 5) prawa własności i potrzeb interesu publicznego.

W sprawach należących do zadań własnych gmin regionalny dyrektor ochrony środowiska współdziała z wójtem (burmistrzem lub prezydentem miasta), wyłącznie w zakresie określonym w ustawach. W postępowaniach dotyczących planowania przestrzennego regionalny dyrektor:

- 1) opiniuje projekty planów ogólnych gmin (poprzednio studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów,
- 2) ocenia wpływ przyjęcia projektów dokumentów planistycznych na formy ochrony przyrody i uzgadnia je w części dotyczącej rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego i ich otulin, obszaru chronionego krajobrazu lub obszaru Natura 2000 – w zakresie ustaleń tych planów mogących mieć negatywny wpływ na ochronę tych obszarów³;
- 3) uzgadnia projekty decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego⁴ – w odniesieniu do innych niż park narodowy i jego otulina obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody.

Na terenie miejscowości Zagacie, w gminie Czernichów, od 16 lutego 2019 r. obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego⁵. Jak sama Pani wskazuje, budowa PSZOK planowana jest na nieruchomości gminnej, na działce o przeznaczeniu produkcyjno-usługowym. Niepokój i sprzeciw Pani oraz mieszkańców Zagacia budzi lokalizacja PSZOK w lesie, na terenie Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego. Nie podała Pani dokładnej lokalizacji przyszłej budowy PSZOK, z mapy wnioskujemy, że „las na granicy Zagacia i Czernichowa” to tereny wyznaczone w planie jako tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej. Plan jest w tym miejscu zgodny ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2013 r.

³ Art. 13 ust. 3a, art. 16 ust. 7, art. 23 ust. 5 oraz art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940).

⁴ W trybie art. 53 ust. 4 pkt 8 oraz ust. 5c ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

⁵ Uchwała Nr III.27.2018 Rady Gminy Czernichów z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Zagacie (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2019 r. poz. 624), zmieniona uchwałą Nr XLIV.415.2021 Rady Gminy Czernichów z dnia 27 września 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego poz. 5734).

Projekt planu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego był kilkakrotnie uzgadniany z Regionalnym Dyrektorem, ze względu na położenie terenu objętego planem w granicach Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Regionalny Dyrektor uzgodnił ostatecznie projekt planu w 2018 roku (oraz jego zmianę w 2021 roku), ponieważ uznał, że realizacja ustaleń projektu planu, przy uwzględnieniu zakazów obowiązujących w Bielańsko-Tynieckim Parku Krajobrazowym oraz celów ochrony Parku, a także po uwzględnieniu warunku wskazanego w uzgodnieniu, nie będzie zagrażała przyrodzie Parku.

W kontekście zakazów obowiązujących w Bielańsko-Tynieckim Parku Krajobrazowym⁶ trzeba zaznaczyć, że zakazy te nie obowiązują w przypadku realizacji inwestycji celu publicznego w Parku⁷. Budowa PSZOK do takich inwestycji należy.

Pani obawy budzi bliskie sąsiedztwo PSZOK z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i jego przyszły negatywny wpływ na codzienne życie mieszkańców, wręcz zagrożenia dla zdrowia i mienia okolicznych mieszkańców, jakie mogą spowodować zbierane w nim odpady. Jednym z warunków dotyczących PSZOK jest jednak jego łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy. Musi on spełniać także inne warunki określone w przepisach prawa⁸:

- 1) powinien być ogrodzony, oświetlony i zabezpieczony przed dostępem osób niepowołanych;
- 2) powinien być wyposażony w pojemniki dostosowane do gromadzenia poszczególnych rodzajów odpadów (zielonych, papieru i tektury, opakowaniowych ze szkła, tworzyw sztucznych i metali, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, budowlano-remontowych), budynki gospodarcze lub co najmniej wiaty lub miejsca zadaszone, przystosowane do gromadzenia zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów, przeterminowanych leków, chemikaliów;

⁶ Uchwała Nr VII/64/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2013 r. poz. 238).

⁷ Art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478).

⁸ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, 1597, 1688, 1852 i 2029 oraz z 2024 r. poz. 1834, 1911 i 1914);

rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy gospodarowaniu odpadami komunalnymi (Dz. U. poz. 868);

rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. poz. 1650, z 2007 r. poz. 330, z 2008 r. poz. 690, z 2011 r. poz. 1034 oraz z 2021 r. poz. 2088).

- 3) teren pod tę działalność powinien być utwardzony, wyposażony w instalacje do odprowadzania odcieków z odpadów gromadzonych w pojemnikach i kontenerach;
- 4) powinien być zlokalizowany na powierzchni zapewniającej wjazd samochodów, odbiór kontenerów itp.;
- 5) musi być w nim zapewnione odkażanie pojazdów, narzędzi i innych urządzeń, w tym pojemników używanych do odbierania, magazynowania, transportu oraz załadunku i wyładunku odpadów, z użyciem produktów biobójczych.

Ponadto, PSZOK jest miejscem, w którym tymczasowo zbiera się odpady. Ze względu na ich rodzaj nie powinny się z niego wydobywać przykre zapachy.

Gmina ma obowiązek utworzenia PSZOK. Jeśli tego nie robi, nie wykonuje należycie swoich zadań i również nie dba o interes mieszkańców (nie zaspokaja ich potrzeb). Każdy mieszkaniec gminy – zarówno ten, który sądzi, że organ gminy narusza jego interes prawny lub uprawnienie poprzez niewykonywanie czynności nakazanych prawem, jak i ten, który uważa, że organ gminy je narusza przez podejmowane czynności prawne i faktyczne w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć uchwałę lub zarządzenie organu gminy do sądu administracyjnego⁹.

Rada Gminy Czernichów powinna podjąć uchwałę w sprawie budowy PSZOK. Ustalając jego lokalizację, powinna wziąć pod uwagę interes publiczny i interesy prywatne, uwagi i wnioski mieszkańców, a także przeanalizować koszty ekonomiczne, środowiskowe i społeczne swojej decyzji. Regionalny dyrektor ochrony środowiska nie ma prawa w tę sprawę ingerować.

Z poważaniem,

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Krakowie**

Rafał Rostecki

/podpis elektroniczny/

⁹ Art. 101 i 101a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940).